

İlettikleriniz

“Önemsiz Buluşlar”

Bilim ve Teknik dergisinden öğrendiğimiz, Bilim ve teknik dergisinden özümseydiğimiz bilgilerle beraber o kadar büyük buluşlara imza atıyoruz ki, eğer buluşları kaydetmeye kalksak, galiba Türkiye'deki kütüphanelerin rafları yetmez.

Bilimin o yol gösterici ışığının hüzmesindeki bilgiler, bana şu yaptığımız basit şeyin önemini kavrat-tı. O şey ne biliyor musunuz? Bal yemek. Gülmeyin. Bir düşünsenize, çatalı ya da kaşığı, bazılarımızda parmağını bal tabağına daldırıyor ve kaşığı çevirme-yeye başlıyoruz. Bu bana göre olağanüstü bir buluş. Kaşığı çevirerek balın yere akmasını önliyoruz. Bu sırada var olan yerçekimine mi karşı geliyoruz yok-sa yeni bir yerçekimi mi yaratmış oluyoruz?

Raşit Amca ve bilimin süpernova patlamasın-dan daha güçlü ışığını bana ulaştıran dergi çalışan-ları, sizlere teşekkürler, hem bana hem Muğla'nın o hepsi birbirinden yaratıcı istekli gençlerine, yaşlı-larına bu dergiyi ulaştırdığınız için.

Ramazan Can Gökmen/Muğla

Bilim Akımını Başlatın

Dünyada bilim adına birçok şey yapılırken aca-ba ülkemiz bu ilerlemede nerede? Bizim de bilim adamlarımız bu konularda önemli çalışmalar yapıp Nobel Ödülü'ne bir Türkün adını yazdıracaklar mı? Sevgili Bilim Teknik, sizlerden bilim akımını başlat-manızı istiyorum. Gençleri bu tür çalışmalara yön-lendirmek için neler yapılabilir? Önce bunları tartış-malı ve uygulamaya geçilmelisiniz. Örneğin Bilim ve Teknik dergisinde bilimsel araştırma yöntemleri-ni yayımlayıp, “araştırma yapmak isteyen amatör bilim meraklıları nereden başlamalı?” sorusuna yanıt vermelisiniz. Her sayınızda, geçmişte Nobel Ödülü almış biliminsanlarının, çalışmalarını tamam-

layana kadar izledikleri yolu ve araştırmaları sıra-sında ne gibi güçlüklerle karşılaştıklarını anlatan yazılar yayınlanabilirsiniz. Gençleri magazin pro-gramlarına ve magazin dergi ve gazetelerine karşı yönlendiren bazı basın organları da gençleri bilime yönlendirebilir. Tabii bunun için de siz büyüklerimi-zin girişimlerde bulunması gerekiyor.

Hüseyin Metin

Süperiletkenleri İşleyin

Bilim ve Teknik dergisiyle babam sayesinde ta-nıştım. Artık ben de dergimizi ilgiyle izliyorum. 25 yıla yakın bir süredir yayımlanan Bilim ve Teknik dergilerine sahibim. Her sayısı gerçekten olağanüs-tü. Benim dergide ayrıntılarıyla yayımlanmasını istediğim konuya süperiletkenler. Bu konuda olage-len her bilimsel gelişmeyi bilmek istiyorum.

Hülya Mutlu/Gaziantep

Dergimiz Doyurucu

16 yaşındayım ve Bilim ve Teknik dergisini iki yıldır sürekli alıp, okuyorum. Dergiyi okuduktan sonra içim öyle rahatlıyor ki. Bu durumun nedeni çok düşündüm. Sonunda da buldum.

Bilim ve Teknik dergisini okumam için pek çok neden sıralayabilirim; ama en önemlisi tıpkı karın açlığı gibi, bilgi açlığımızı da doyumamız gereki-yor. Bilgi açlığı, cahillik demek ve cahillik başımıza gelebilecek her tehlikenin başlıca nedenlerinden bi-ri. Cahilliğin, dünyada var olan bütün sorunların al-tında parmağı olduğuna inanıyorum. Ama benim bu yargıya varmam tam 14 yılımı aldı. Cahillikle sa-vaşmaya başladığımdan beri Bilim ve Teknik dergi-si okuyorum. İnsan bilgi açlığını ne kadar çabuk ye-nerse, karın açlığını da o kadar çabuk yener. Terör, anarşi, hepsi bu yüzden değil mi? İşte bu nedenle

dergimizi okuduğumda içim bir rahat oluyor.

Dergi çalışanlarının ne kadar önemli ve dünya-nın en büyük sorununa, cahilliği gidermeye karşı verdikleri savaşımında onlara destek olabilmek için her ay Bilim ve teknik dergisini satın alıyorum. Her-kesin bu sorunun farkına varıp, bilgilenebilmesi iste-rim. Çünkü sorunun farkına vardıklarında derginin satışının artacağına, dolayısıyla bilimin ülkemizde de yaygınlaşacağını biliyorum.

Çağdaş Deryay/İstanbul

Daha Ayrıntılı Gökbilim

Gökbilime ilgili bilgileri daha ayrıntılı vermeniz gerektiğine inanıyorum. Ayrıca, karanlık enerji ve karanlık madde hakkında ayrıntıları öğrenmek isti-yorum. Çıplak gözle görünen yıldızlara ilişkin ola-rak, onları tanımayı kolaylaştırıcı gökyüzü haritası-nın tatmin edici şekilde yayımlanmamasını bir ek-siklik olarak görmekteyim. Görünen tüm yıldız ve yıldız kümelerinin Samanyolu gökadasının bir üye-si olup olmadığının açıklanmasını, anılan gökada içinde bulunan tanınmış yıldız ve yıldız kümelerinin bir listesinin verilmesini beklemekteyim.

İsmail Turgut

Uzayı Bekleyen Sorunlar

Gök ve uzay bilimleri oldukça ilgimi çekiyor. Dergimizde bu konuda yayımlanan yazılar beni çok mutlu ediyor. Merak ettiğim, gökyüzüyle ilgili ola-rak gelecekte bizi bekleyen sorunlar. Ayrıca arka-daşlarım astrolojiyi bilim kabul ediyorlar. Bu sorun-la ilgili açıklama yapmanızı istiyorum. Son olarak ülkemizde gökbilime ilgili meslek olanakları hak-kında bilgi istiyorum.

Ceren Ertoğuş

Muğla'dan Ramazan Can Sökmen kardeşimize Raşit Am-ca'sından ve derginin tüm çalışanlarından, baldan daha tatlı sözleri için teşekkürler. Ramazan belli ki bize doğanın hediye-si bu muhteşem gıdayı çok seviyor. Ancak görüyoruz ki, pek çok kişinin yaptığı gibi bilimsizce yemiyor. Balın yere düşme-sini önlemek için kaşığa sarmayı, üzerinde düşünmeye değ-mez, hatta insanın aklına bile gelmeyecek, doğa bir davranış gibi algılamamış. Oturup üzerinde düşünmüş. Tıpkı New-ton'un o elmanın kafasına niye düştüğünü düşündüğü gibi. Aslına bakarsanız Newton'un elma tecrübesinin gerçekliğini sorgulayan araştırmacı az değil. Ama söylemek istediğimiz, bi-limin bu çok sıradan görünen, kanıksanmış olguların arkasın-da yatanları merak edenlerce iletildiği. Genç arkadaşımız balın davranışında kütteleğiminin parmağını fark etmiş. Aç-sal momentum, akışkan mekanığı gibi olguları da ileride öğ-renecek. Biz, tüm aydınların Ramazan gibi olmasını istiyoruz. Hiç kimse, içinde kalan, sormaya cesaret edemediği sorunun yanıtını öğrenmeden kalmam, bir süre sonra da öğrenmeye olan ilgisini yitirmesin, merakı körelmesin diye Web sayfamız-da “Merak Ettikleriniz” köşesini başlattık ve 3000'in üzerin-de soruyu uzmanların da yardımıyla yanıtladık. Ramazan da merak etmeye devam etsin ve arkadaşlarını da meraklandır-sın.

Nobel Ödülü alan Türk biliminsanları. Bu bizim düşten de öte, inancımız. Biliyorsunuz yurtdışında pek çok önemli bulu-şa imza atan ya da Nobel alacak nitelikte ortak çalışmalarda katkısı olan biliminsanlarımız var. Tabii bizler için bu başarı-lar da gurur kaynağı, ama elbette gönülümüz Nobel'e götüren buluşların, çalışmaların kendi yurtdışında, kendi olanakları-mızla gerçekleştirilmiş olmasını istiyor. Nobel ödülleri, bildiği-niz gibi kolay verilmiyor. Buluşun uygulamaya yansımış olma-

sı, teorideki sıklıktan, kusursuzluktan çok bilimin, insanlığın ilerlemesine sağladığı pratik yarar göz önünde tutulmuş oldu-ğundan, bazen bir ömür süren çalışmaların sahipleri ödülen-diriliyor. Bakıyorsunuz, bazen 20 hatta 30 yıl önce yapılmış buluşlar, aradan geçen süre içinde sağladığı gelişmelerle tar-tılarak ödüle layık görülüyorlar. Bu bakımdan, içimizdeki “No-bel”cilerin” sizlerin aranızda gizli olduğunu söyleyebiliriz. De-mek istediğimiz, Nobel'i kafasına koymuş kişinin şimdiden sağlam bir bilim altyapısını Bilim ve Teknik aracılığıyla oluşturmaya başlayıp sürekli gelişmesi, bunun yanı sıra da seçti-ği dalda üniversite eğitimi ve sonrasında hep “en iyi” olmaya çalışması gerekiyor. Hüseyin Metin de anladığımız kadarıyla bu işe niyetli. Tabii o zamana kadar ülkemizdeki teknoloji ve araştırma altyapısı da gereken düzeye çıkmış olacaktır. Bu arada bizler de üzerimize düşeni yapmaya hazırız.

Hülya Mutlu'nun ilgi alanı, kendisinin yolunu katı hal fizi-ği eğitime çıkaracak gibi görünüyor. Süper iletkenlik, fiziğin son yıllarda önemli ilerlemeler kaydettiği bir alan. Bu alanda darboğaz, süperiletkenliği mutlak sıfır denen -273°C'nin çok yakınlarında ortaya çıkması ve yaygın pratik kullanım için bu düşük sıcaklıklara erişmenin zorluğu. Ancak bazı özel mal-zemeler (başta karbon nanotüpler) ve bileşimler kullanılarak (ki, bunların arasında bor bileşimleri de var) iletkenlerin di-rençlerini kaybettikleri nokta, daha makul derecelere çekilme-yeye çalışılıyor. Ancak hedeflenen “oda sıcaklığında süperilet-kenlik” henüz gerçekleştirilememiş bir hedef olarak duruyor. Bu konuda birçok haber ve makale, dergimizin sayfalarında yer aldı. Arkadaşımız da yazılı ya da elektronik dergimize abo-ne olup Internet üzerinden tüm eski sayılara erişim hakkına kavuşarak, arama kolaylığından da yararlanarak bu yazıları in-celeyebilir.

Çağdaş Deryay, anlaşıyor ki adını hak etmiş bir arkada-sımız. Çağımıza layık bir insan olmanın ilk adımlarını hiç de geç olmayan bir yaşta atmış. Ancak kuşkusuz kendi de farkın-da ki, tuttuğu yolda geçecek yaşamı soyadıyla bir türlü örtüş-meyecek. Arkadaşımızın derdi çok olacak. Önce kendisini ye-tiştirmek, sürekli yenilemek, sonra ülkesine ve daha da öte-sinde insanlığa yararlı olmak için sürekli derlerle, güçlüklerle boğuşacak. Ama bu kutsal bir uğraş ve gerçekten derdi ol-mayan bir cahil olmaktan çok daha iyi.

Anlıyoruz ki İsmail Turgut, öteki gökyüzü tutkunları gibi tüm sayıyı bu alana ayırsak yine de yeter demeyecek bir arka-daşımız. Gerçi gökbilime biraz torpil yapıyoruz ve özel olarak ilgilendiği konularda epey yazı ve haber yayımladık; ama bu konular ufkun hemen gerisinde heyecan verici yepyeni bir bi-limin işaretçileri oldukları için, işleme devam edeceğiz el-bette. Gökyüzü haritasına gelince, eskiden vermiş olduğumuz bir posteri yenileyerek kısa süre sonra satışa sunacağız.

Öteki gökbilim tutkunumuz Ceren Ertoğuş, kendi bilgisiy-le de, bizim sık sık yinelediğimiz açıklamaları da kullanarak “yıldız fali” meraklısı arkadaşlarını, bırakın yüzlerce, binler-ce ışık yılı uzaklıktaki yıldızları, Dünyamızın birkaç yüz milyon-la birkaç milyar km uzaklıktaki gezegen kardeşlerinin de üze-rimizde herhangi bir etki yapamayacakları konusunda ikna edecektir. İlgili meslek olanaklarına gelince, elbette üniversi-tede akademik ve pratik araştırmalar, lise öğretmenliğiyle gökbilimin daha iyi tanıtılmasına yardımcı olmak akla ilk ge-lenler. Ancak, önümüzdeki yıllarda ülkemizin uzay programı-nın gelişmesiyle gökbilimcilere çok daha büyük olanaklar açılacaktır.

Bilim tutkunlarına BTĐ çalışanlarından sevgi ve selamlar.

Raşit Gürdilek